

Instruktion nr 7

Instruktion vid Soteld

Instruktion vid räddningsinsats inom Öckerö kommun

Gällande från 2011-02-02

Antagen vid lokal samverkan 2011-02-01

Inledning och bakgrund

Beredskap

Öckerös beredskap för räddningsinsats upprätthålls av 1 räddningsledare (räddningschef i beredskap, RCB) för hela kommunen samt av en räddningsenhet på Öckerö bestående av 1 styrkeledare + 4 brandmän.

Bohus-Björkö:s beredskap upprätthålls av 1 enhetsledare och 1 brandman i en så kallad framskjuten räddningsenhet.

Räddningsenhet(erna) leds ansvarsmässigt av räddningsledaren, i enlighet med *Instruktion för Räddningsledare*.

Anm; Vad som skrivs i denna instruktion för ”Räddningsenhet” gäller även för enhet om två brandmän ur Öckerös räddningsenhet.

Ansvar

Arbetsgivaren är, enligt arbetsmiljölagen, skyldig att tillse att arbetstagaren får god kännedom om de förhållanden, under vilket arbetet bedrivs, och att arbetstagaren upplyses om de risker som kan vara förbundna med arbetet.

Arbetsgivaren skall också förvissa sig om att arbetstagaren har den utbildning som behövs och vet vad han har att iakttaga för att undgå riskerna i arbetet.

Denna instruktion har utarbetats av arbetsgivaren för att arbetstagaren ej ska utsättas för ohälsa eller olycksfall.

Instruktion

Dessa instruktioner har utarbetats av skorstensfejarmästare Kenneth Scherman och meddelas för att räddningsinsats i samband med soteld ska kunna utföras enligt samma metoder som skulle skett om ordinarie skorstensfejarmästare varit på plats.

1. Under dagtid tillkalla skorstensfejarmästaren telefon 0709 569505/967785
2. Stäng dragluckor och eventuella fläktar till eldstad och rökkanal (häri genom minskas soteldens intensitet).
3. Medtag kättingen upp till taket. Stäng takluckor. Bevaka taket och de risker som finns i skorstenens omgivning. Vid kraftigt gnistregn täck över kringliggande ventilationskanaler. Ägna noggrann uppmärksamhet mot brandspridning genom gnistor från skorstenen till intilliggande fastigheter
4. Kontrollera skorstenen i byggnaden. Var noga med att få tillträde till skorstenen i hela dess längd. Var särskilt uppmärksam på rensluckor, ventiler i eller intill skorstenen samt på de delar av skorstenen som genomlöper bjälklag eller som på annat sätt är dolda av garderober, panel mm. Använd värmekameran.
5. Släpp ned kättingen. Kontrollera i rensluckan vid skorstenens bas att kättingen är nere. Håll kättingen i rörelse, vispa kättingen i rökkanalen så att sotets volymökning inte täpper till

rökkanalen och att försöka slå lös glödande tjärsot som faller ner och kan rakas ut. Dra upp kättingen

6. Om inga anmärkningsvärda risker iakttagits inom- eller utomhus
 - a) öppna rensluckan på skorstenens nedersta del,
 - b) begjut de sotflagor, som faller ner till rensluckan, med finfördelat vatten,
 - c) raka ut nerfallet sot så att luften fritt kan strömma in i rökkanalen.
7. Fortsätt med det växelvisa arbetet att slå loss tjärsot och raka ut.
8. Kontrollera med jämna mellanrum skorstenen i hela dess sträckning.
9. Om det erfordras, kan soteldens intensitet minskas med hjälp av rensluckan (rensluckan tjänar som dragregulator).
10. Efter det att sotelden brunnit ut, säg till husägaren att ha uppmärksamhet på skorstenen under de närmast följande timmarna (bl. a kan eftervärmen i murverket förorsaka antändning).
11. Skorstensfejarmästare skall sedan utföra täthetsprovning för att konstatera om eventuella brister uppstått.
12. Ett besiktningsutlåtande utfärdas.

Förstahandsåtgärd

Vid ankomsten till brandplatsen bör den första åtgärden vara att försöka minska soteldens intensitet, till dess att hela skorstenen kontrollerats och erforderlig bevakning utplacerats.

Genom att stänga fläktar, drag- och rensluckor minskas syretillförseln till rökkanalen och soteldens intensitet nedbringas.

Åtgärder utomhus

Personal avdelas första att bevaka tak och eldstad samt grannskapet i den riktning ev. gnistregn ligger. Den bevakning som utplaceras på taket skall omedelbart försöka undanröja de risker som föreligger dels i skorstenens omgivning t.ex. öppna takfönster och dels på skorstenen.

Kringliggande ventilationskanaler, i vilka glödande sotflagor kan falla ner, bör täckas över med täckduk av obrännbart material.

Den som beordras till taket bör medföra dels täckduk, dels kätting med lod att släppa ner i rökkanalen för att hålla denna öppen om den visar benägenhet att täppas till - "brinna igen".

Kättingen hålls i rörelse i rökkanalen, varigenom den samtidigt lösgör sot från kanalväggarna.

Soteldens varaktighet kan härigenom förkortas. Uppmärksamhet bör ägnas åt att kättingen ej utsätts för så hög temperatur att den smälter av. Vid arbetet användes värmebeständiga handskar.

Åtgärder vid eldstaden

Den som avdelats att bevaka eldstaden skall först undanskaffa allt brännbart material i närheten av eldstaden och ev. rensluckor. Om kättingen användes skall det kontrolleras att lodet går ända ner till botten av kanalen. Radiokommunikation mellan personalen på taket och vid eldstaden kan underlätta släckningsarbetet avsevärt. Sot, som rasar ner och samlas vid kanalens botten, skall rakas ut.

Nerfallet brinnande sot släcks med finfördelat vatten.

Åtgärder i övrigt inom byggnaden

Sedan personal avdelats att bevaka eldstaden och taket, påbörjas kontrollen av skorstenen och tillhörande byggnadsdelar. Rökkanalens placering i skorstenen lokaliseras.

Uppmärksamhet bör ägnas åt rensluckor, ventiler på eller invid skorstenen, vilka kan ha beröring med rökkanalen, anslutna eldstäder och punkter, där rökkanalen har lutning mot lodlinjen.

Skorstenens genomföring i bjälklaget utgör alltid en farozon. Felaktigt utförande - exempelvis upplag för balkar och bjälkar - samt skador genom ålder och värmespänningar lokaliseras ofta hit. Samma gäller för sådana delar av skorstenen där det finns paneler, hyllor, undertak mm. I äldre fastigheter kan skorstenen ha försvagats på olika sätt genom ändringar av konstruktionen.

Övriga åtgärder

Om inga risker eller faror iakttagits kan soteldens intensitet ökas.

Mesta möjliga luft släpps sålunda in i rökkanalen genom rensluckan vid basen. Föreligger å andra sidan risk för sekundärbränder måste sotelden släckas eller dämpas, vilket sker genom att lufttillförseln till rökkanalen avstängs.

Vattenbegjutning i rökkanalen får ej ske. Detta medför nämligen en alltför hastig avkylning, vilken förorsakar skador på omslutningsväggarna.

Från sotningssynpunkt är det önskvärt att en soteld får brinna ut.

Detta fyller samma uppgift som en urbränning och underlättar den efterföljande sotningen.

Efterkontroll

Sotning samt noggrann undersökning med täthetsprovning av rökkanalen skall alltid göras efter en soteld.

Utrustningslista

För åtgärder vid soteld bör följande utrustning medföras:

- Kätting med lod och krejs av stålris
- Handskar av värmebeständigt material
- Diverse rakor av olika storlek
- Ficklampa
- Värmekamera
- Täckduk av obrännbart material
- Handbrandsläckare med vatten
- Kommunikationsradio
- Andningsskydd
- Fallskyddsutrustning

Kenneth Ericson
Räddningschef